

scrisoare de început | pag. 1

Starețul Tadei de la Vitovnița:
„Blândețea și dragostea
izbăvesc lumea întreagă”

editorial | pag. 3

Poeți sau roboți?,
de Tatiana Petrache

miresele lui Hristos | pag. 7

Sfânta Teofana Basarab
– chip al nevoinței isihaste,
de Sergiu Ciocârlan

teologica | pag. 14

Sfântul Simeon Noul Teolog:
„Să nu ne cuminecăm fără lacrimi!” (I)

școala părinților | pag. 18

Bolile psihice ale copiilor (II),
de Dr. Psih. Irina Petrea

școala părinților | pag. 23

5G: binecuvântare sau blestem? (II),
de Conf. univ. dr. Andrei Drăgulescu

știința de a iubi | pag. 26

„Unde au dispărut
bărbații adevărați?”

cauzele bolilor | pag. 30

De vorbă cu Dr. Anca Nițulescu:
Intoxicarea cu metale grele (III)

pag. 35 | cu noi este Dumnezeu

De vorbă cu Nicholas Saway:
„Dumnezeu are ultimul cuvânt” (II)

pag. 40 | cuvântul duhovnicului

Preasfințitul Atanasie de Bogdana:
„Să-I cerem lui Dumnezeu
imposibilul!”

pag. 49 | mărturii

Spovedania unui adolescent

pag. 52 | convertiri

Eli Chiprout:
Asemenea lui Lazăr... (III)

pag. 58 | cuvinte vii

Cum răzbatem
prin bezna istoriei,
de Sergiu Ciocârlan

pag. 62 | interviu

Dr. Stephen J. Blackwood
„Să redescoperim frumusețea!”

pag. 68 | mărturii

Am cunoscut sfinți

pag. 73 | al optulea veac

Scriitorul britanic Paul Kingsnorth:
Războiul împotriva realității (III)

pag. 79 | concursuri

IBDIS | We know books

STAREȚUL TADEI DE LA VITOVNIȚA

„Blândetea și dragostea izbăvesc lumea întreagă”

Încă din copilărie am avut dorința de a-I sluji lui Dumnezeu. Copil fiind, am socotit că aici, pe pământ, totul este doar slujire. Părinții îi slujesc pe copii, copiii pe părinți, toți slujesc unii altora. Și, de vreme ce Dumnezeu este Părintele întregii omeniri și al universului, atunci se cuvine să-L slujim pe Cel mai mare. Asta era dorința mea de copil. Mai târziu n-am putut spune asta părinților, știind că n-aș fi primit binecuvântare, dar când am împlinit optsprezece ani, am plecat la mănăstire.

Credința puternică în om rodește de îndată ce caută rugăciunea, iar rugăciunea puternică săvârșită vreme îndelungată aduce în chip sigur dragoste. Iar scopul vieții omenești nu este altul decât acela ca inima proprie să se curețe în așa fel încât să cânte cu bucurie. Astfel, rugăciunea inimii duce la bucuria inimii. Iar omului bucuros nimic nu-i este greu, căci este plin de dragoste.

Când ne întoarcem către Domnul, atunci inima începe să se înflăcăreze, să ardă. Inima se încălzește și, cu cât se adună puterile cugetului omului într-un punct, cu atât mai mult se naște acolo o flacără, și totul se săvârșește din inimă. Vei vedea apoi cum cele din jurul nostru se schimbă – și cugetarea celor împrăștiati, până și aceea se schimbă, căci răspândim în jurul nostru pace. Își schimbă gândurile și cei ce trăiesc împreună cu noi. Se schimbă și ei! Dacă mai înainte îi împovăram, acum le este bine în preajma noastră. La început se războiau cu noi neîncetat, iar acum ne văd că suntem luminoși. Nu le răspundem cu aceeași măsură, ci avem gânduri pașnice, pline de dragoste și bunătate față de ei. Nu ne vrăjmașim cu ei. Am încetat războiul, nu vrem să ne mai luptăm cu nimeni. Vrem pace.

„Omului bucuros nimic nu-i este greu, căci este plin de dragoste”
(Starețul Tadei de la Vitovnița)

Iar când este război între două părți, una dintre ele trebuie să cedeze, pentru a se face pace. Iar aceștia suntem noi. Domnul a zis să-i iubim pe vrăjmași, să ne rugăm pentru ei. Iată, vedeți!

„GÂNDURILE NOASTRE SUNT O LOVITURĂ PENTRU CEILALȚI”

Gândul nostru e foarte pătrunzător, puterea lui este uriașă și, mai ales, puterea gândurilor părinților. Părinții trebuie să rabde multe și să

ierate totul – și nu numai ei, ci și noi toți. Doar cu gândurile bunătații, dragostei și iertării îi putem atrage pe ceilalți, iar gândurile noastre, care vor să corecteze trăsăturile de caracter ale celorlalți, sunt o lovitură pentru ei. Oricât de apropiat vă este cineva, el se îndepărtează fiindcă l-am lovit în cuget, iar noi credem că gândul nu este nimic. Dar gândul este o putere uriașă a omului.

Nu trebuie să ne războim în cuget cu nimeni, pentru că mai apoi nu avem pace. Dacă, în schimb, cinstești pe fiecare, atunci nu te afli în război al gândurilor. Astfel, profesorii mândri, cu autoritate, vin la ore, dar copilul nu poate îndura autoritatea tatălui, a mamei, cu atât mai mult a profesorului. Profesorul trebuie să vină la copii din inimă și să le țină orele din inimă, și atunci și copiii primesc ce li se predă. Îndată ce se cere ceva de la cineva, nu se ajunge la nimic.

Dacă vrem să-l cucerim pe un copil, trebuie să-i dăruim multă grijă și dragoste. Dacă doar apare gândul că trebuie să-i atragem atenția pentru a-și îndrepta viața, acela simte ca o lovitură în cuget. Am observat asta, pentru că sunt de multă vreme egumen: văd că fratele nu-și face ascultarea cum trebuie și, dacă-mi vine în gând că trebuie să-i atrag atenția, bag de seamă că deja a primit o lovitură în cuget.

Nu ne-am deprins să fim pașnici, liniștiți și răbdători în viață. Singuri ne-am pricinuit răul, mai întâi nouă, și apoi semenilor noștri. Numai blândețea și dragostea izbăvesc și omul, și lumea întreagă. Niciodată nimic nu s-a dobândit prin silnicie. Prin silnicie nu poți stârni decât împotrivire și ură. Nu este oare așa și în familie, în societate și în stat?

„DOAMNE, PĂZEȘTE PACEA MEA LĂUNTRICĂ”

Să vă rugați zi și noapte, iar pe copii învățați-i să se roage Domnului cu inima, să caute cele bune, să fie plini de dragoste dumnezeiască, să simtă bucuria vieții și pacea dumnezeiască. Răul trebuie biruit cu pace și liniște, cu gânduri liniștite

și pașnice. De aceea ni se și întâmplă multe necazuri și suferințe de-a lungul vieții. Sfinții Părinți spun că, dacă nu ne smerim noi înșine, Domnul nu va conțeni să ne smerească. Adeseori va da peste noi vreun necaz care ne aduce multe dureri, până ce vom învăța să-l biruim prin pace și liniște și să nu-i dăm însemnătate. Pentru aceasta, cei ce-L doresc pe Domnul trec prin multe greutăți. Mai mult, și cei mai apropiați ai noștri se întâmplă câteodată să ne disprețuiască, să ne respingă. Trebuie să-i înțelegem cu pace și să nu osândim pe nimeni. Pentru că noi toți suntem aici în luptă – toți acești semeni ai noștri, apropiați și îndepărtați, toți suntem în luptă! Să înțelegem că, dacă noi am fi fost în situația lor, poate că am fi fost mai răi în purtarea noastră, de aceea trebuie să ne smerim.

Domnul a zis să nu ne împotrivim răului, pentru că asta înseamnă să întoarcem cu aceeași măsură, să pornim război – care, de fapt, este hrana duhurilor căzute. Dacă nu este împotrivire, armele cad singure. Să ne străduim în orice chip, cu ajutorul lui Dumnezeu, să ne rugăm neîncetat: „Doamne, păzește pacea mea lăuntrică, învață-mă cum să fiu un suflet blând, pașnic și liniștit, precum sunt îngerii și sfinții”.

Cu rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și cu rugăciunile tuturor sfinților, Domnul să ne dea putere să plinim dragostea Sa dumnezeiască întru noi, să simțim deplinătatea dragostei, să putem să-L slăvim pe Domnul și acum, și în toată vremea, cu îngerii și sfinții. Amin! ■

*Din „Ai biruit patima, ai biruit tristețea”
de Starețul Tadei (Ed. Predania, 2020)*

Traducere de Valentin-Petre Lică

Grupaj alcătuit de Anca Stanciu

Poeți sau roboți?

Nu cu mult timp în urmă, am aplicat un test vocațional unui grup de elevi dintr-o școală de provincie. Am fost surprinsă să constat că peste 50% dintre ei aveau profil artistic sau antreprenorial – ceea ce indică un IQ ridicat și un nivel remarcabil de creativitate. Și nu era decât o școală obișnuită. Fără doar și poate, IQ-ul ridicat și creativitatea copiilor români nu reprezintă o noutate, ci este un fapt confirmat și pe plan mondial de rezultatele olimpicilor noștri, de exemplu. Nu este cazul să înșirăm aici palmaresuri, dar câteva date recente tot merită amintite. De pildă, în 2022, la Olimpiada de Matematică, România s-a clasat pe locul V (după China, Coreea, Statele Unite și Vietnam, având cea mai bună echipă din Europa). La Olimpiada Internațională de

Informatică, a obținut locul II în lume. La Olimpiada Internațională de Lingvistică, locul III. Locul II la Olimpiada Internațională de Fizică, fiind din nou cea mai bună echipă din Europa. La Olimpiada de Chimie, a obținut două medalii de aur, una de argint și una de bronz, fiind singura țară cu două medalii de aur. La Olimpiada Internațională de Astronomie și Astrofizică a câștigat două medalii de aur, una de argint și cinci de bronz. Locul I și la Olimpiada Internațională de Limba Germană. Opt medalii la Olimpiada Internațională de Științele Pământului. Locul III la Olimpiada Internațională de Geografie. În 2021, a câștigat aurul la Olimpiada Internațională de Robotică. Și, nu mă îndoiesc că, dacă vreodată s-ar organiza o Olimpiadă

LBRIIS | We know books

Internațională de Poezie, România ar fi putut obține aurul, pentru că, nu-i așa?, „Românul e născut poet”, după spusa lui Alecsandri.

O confirmare mi-a venit și personal, din partea scriitorului britanic Paul Kingsnorth care, după o mini-conferință ținută vara aceasta la Mănăstirea Putna în fața câtorva studenți, a mărturisit că a avut cel mai inteligent auditoriu tânăr căruia s-a adresat vreodată. Și nu era decât o mână de copii strânși în grabă din Suceava, în timpul vacanței de vară.

Se pare, așadar, că potențialul de inteligență și creativitate al românilor este mare, unul dintre cele mai ridicate din lume. Și totuși noi, astăzi, suntem într-o mare fundătură – pe plan economic, politic, social, cultural, chiar psihologic și emoțional, căci ne simțim de parcă am fi înecați într-o mare de apatie, nepăsare și lehamite, sub blestemul unui nejustificat complex de inferioritate. Unde dispar aceste talente, aceste minți scilipitoare, disciplinate și dornice să schimbe lumea? Unde li se scurge entuziasmul? Unde ni se risipește tezaurul acesta uimitor, cel mai prețios, pe care îl poate deține o nație? În societatea românească nu se mai regăsesc la vârsta maturității, nu sunt puși în valoare, nu lucrează pentru familia lărgită în care s-au născut. Olimpicii noștri, care ajung la excelență prin eforturi uriașe – ale lor, ale familiei și ale profesorilor – sunt absorbiți pe piața de muncă occidentală, unde vor „produce” pentru alții, la un înalt nivel de profesionalism, pe mulți bani (dar mai puțin decât merită), în pozițiile de vârf ale unor corporații. Ceilalți, talentele care nu ajung la performanță, se șterg și se pierd în mediocritatea în care le înecă subcultura *mall*-urilor, dependența de ecrane, sexualitatea dezordonată – pe scurt, societatea de consum –, sfârșind prin a fi înghițiți și ei de piața muncii, tot în corporații, doar că pe scara de jos a aceluiași ierarhii.

PLANUL LUI DUMNEZEU ȘI PIAȚA MUNCII

Așadar, ce e cu această risipă de talente, de creativitate și inteligență pe care o revarsă Dumnezeu peste noi? Nu cumva a greșit El țara și epoca? La ce-i trebuie bietului român atâtia poeți, când, vezi bine, el are nevoie de pâine și... circ? Pe de altă parte, ce să facă piața globală cu atâtia artiști, când lumea se digitalizează și se automatizează rapid și, zice-se că, în curând, nu va mai fi nevoie decât de câțiva oameni-roboți și de foarte mulți roboți-roboți? Pesemne că Dumnezeu a greșit și locul și momentul istoric, dăruindu-ne atâtia copii deștepți și talentați!

Cert este că piața muncii nu prea are nevoie de talente și vocații. Ea are cerințe stricte în macro-mașinăria ei globală. Tocmai de

aceea noii Mecena ai educației nu mai sunt instituțiile culturale, nici acei filantropi instruiți și generoși, care înțelegeau ce investiție grozavă este pentru un popor să dai unor oameni talentați, inteligenți și creativi șansa de a ajunge la locul potrivit. Dar nu, astăzi, noii Mecena sunt Banca Mondială, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), Fondul Monetar Internațional și altele asemenea. Aceste instanțe au nevoie ca școlile să le producă diferite categorii de „proletari globali ai tastelor”¹, fiecare învățând conștiincios la roțița încredințată lui în uriașa mașinărie. Să nu uităm însă că, într-o mașinărie, orice piesă poate deveni piesă de schimb, bună pentru reciclare sau doar bună de aruncat la gunoi.

În această logică, școlile se transformă în „furnizori de servicii”, în care copiii vor fi strunjiți pe patul procustian al cerințelor pieței și vor deveni „ produse” cât mai compatibile cu „noile tendințe”. De altfel, de-a lungul timpului, noi înșine am fost martorii diferitelor „valuri” ale acestei piețe: epoca inginerilor, epoca economiștilor și juriștilor, iar acum trăim în plină epocă a IT-iștilor și medicilor. Cine știe însă ce va fi pus Dumnezeu în acești oameni care au ales moda profesională: ce menire, ce talent, ce poveste? Cine însă să le-o spună, cine să le-o descopere, cine să le insuflă eroismul de a merge împotriva curențului pentru a scoate la iveală acel talant unic sădit în ei? Ei vor deveni niște paraziți ai mediului-gazdă temporară, blazați și lipsiți de entuziasm. Iar profesorii lor, simpli „prestatori de servicii”, „agenți ai reformei”² globale, instructori buni în a preda algoritmi și a pregăti forță de muncă ieftină pentru export. Profesori care nu vor fi niciodată acei mentori care să le dea curajul autocunoașterii, dragostea de a descoperi tainele vieții și dorul după o viață mai înaltă. Să nu ne mirăm că, în această paradigmă, profesorii vor putea fi înlocuiți foarte bine de Inteligența Artificială, mai eficientă și

mai captivantă în predarea algoritmilor și diseminarea informației. Așadar, dacă nu formăm oameni vii, ci niște oameni robotizați, complexați, vulnerabili la propagandele și reclamele zilei, robi patimilor și dependențelor de tot felul, ne vom merita din plin soarta! Vom favoriza noi înșine apariția acelei societăți totalitare și distopice de care ne temem.

Struniți să devină utili, copiilor nu li se mai lasă timpul și nu li se mai transmit instrumentele necesare limpezirii unei chemări. Nu au prilejuri de a se cunoaște pe sine, pentru că nu mai au parte de o comunicare esențială cu părinții lor, cu dascălii lor, cu seniorii cetății, vii sau așezați cuminți pe rafturi de bibliotecii. Nu știu cine sunt și nici ce vor în viață, „ajungând să fie butonați în numele unor obiective și valori exterioare lor, pentru că ei înșiși nu și-au definit obiectivele și valorile”³. Și ne mirăm că oamenii sunt triști în jurul nostru, că nu au coloană vertebrală și nici conștiința de a reacționa la minciună și nedreptate? Ne mirăm că nu sesizează răul din jurul lor, că tac atunci când ar trebui să vorbească, că se resemnează atunci când ar trebui să ia atitudine? Nu este vina „oculței” și a manipulării orchestrate de ea că noi nu ne-am atins menirea și nu ne-am șlefuit diamantul lăuntric, pentru a deveni cine vrea Dumnezeu să fim! Nu este vina „oculței” că nu suntem în stare să formăm, să susținem și să recunoaștem o elită competentă și de caracter, care să ducă mai departe destinele neamului creștin! Dacă am dori acest lucru cu adevărat și am pune cu toții umărul, lăsând la o parte micimea de suflet și zavistia lui Cain, așa săraci și neputincioși cum suntem, am primi tot ajutorul, pentru că „Dumnezeu este cu neamul dreptilor” cf. Psalmul 13:6. El, Care ne-a pus în mâini aceste nestemate, acești copii minunați, oare nu ne va da și posibilitățile să-i ajutăm să-și împlinească menirea?

Însă, dacă vom rămâne în continuare inerți, să nu ne mirăm că acești tineri talentați

se vor transforma și ei în niște automate fără viață, docile, fără idei și creativitate, fără dragoste, fără omenie, victimele facile ale oricărei ideologii. Lumea în care trăim este oglinda sufletului nostru, a alegerilor noastre de zi cu zi, generație după generație de oameni care și-au frânt visele și talentele și s-au limitat la a fi utili și cuminți, sau doar „căldicei”, cum sugerează Apocalipsa ^{cf. 3:15-16}.

LĂSAȚI COPIII SĂ FIE POEȚII!

Și câtă nevoie avem astăzi de poeți, de artiști, de gânditori autentici, de cărturari onești, de mentori dedicați, de șlefuitori de suflete, de Părinți duhovnicești adevărați și conștienți de răspunderea lor! Câtă nevoie avem de oameni care să crească oameni, nu doar să inventeze mașini! Câtă nevoie avem de sfinți, acești „poeți”, în sensul de bază al cuvântului grecesc, adică de „făuritori și creatori”! Câtă nevoie avem de acești „inutili” de geniu, care să ne insuflă în a ne articula sensul vieții! Ce ar fi fost cultura română, dacă Eminescu și-ar fi abandonat scrisul său pentru o viață tihnită, cuminte și adaptată la cerințele pieței de muncă și la ofertele politicii vremii? Sau vi-l puteți închipui pe Nichita părăsindu-și „patria” sa, care „este limba română”, ca să se angajeze într-o multinațională pentru o pensie bună la bătrânețe? Vi-l închipuiți oare pe Shakespeare renunțând la scenă și angajându-se maestru de ceremonii la Palatul Windsor? Sau pe Socrate, sătul de necazuri și sărăcie, renunțând să-i mai învețe înțelepciunea pe tinerii atenieni pentru o slujbă onorabilă de ritor în cetate? Sau pe rapsozi, colegii lui Homer, agățându-și lira în cui și apucându-se să facă comerț pe mare? Ce ar mai fi fost cultura noastră, dacă acești oameni ar fi ales o viață comodă, supunându-se duhului lumii, nevoilor și constrângerilor de tot felul?

Mai mult, ce ar fi fost omenirea astăzi, dacă milioane și milioane de sfinți ar fi ales o viață

sigură, fără cruce și fără nevoie? Am fi fost o masă amorfă de oameni-roboți, de oameni-sclavi, de oameni-animale. Ei, acești mari „inutili”, ne reamintesc iară și iară că suntem mai mult decât niște maimuțe civilizate care răspund doar la stimuli și la frică. Ei ne spun că viața are mize mai înalte decât traiul bun, decât puterea, plăcerea sau simpla supraviețuire.

De aceea, da, cred totuși că Dumnezeu nu și-a risipit darurile Sale! Ne dăruiește artiști, poeți și gânditori, genii și inventatori, nebuni pentru Hristos și sfinți, pe care se cuvine să-i naștem – întâi de toate –, apoi să-i cultivăm și să-i formăm. Ei ar putea să trezească lumea din letargia utilitarismului și magia cifrelor, către redescoperirea Frumosului și Binelui, a Adevărului și a Dreptății, a elanului creator și a bucuriei de a trăi. Când obtuzitatea profitului pune stăpânire pe lume, dezumanizând-o, dezintegrând-o și schimonosind-o, când viața își pierde sensul, avem nevoie de oameni care să ne reînvețe arta de a trăi și arta de a fi om, care să ne aducă aminte că fiecare în parte avem vocația prieteniei, a paternității sau a maternității și, mai ales, că toți ne-am născut cu vocația dragostei!

De aceea, lăsați copiii să fie poeți, lăsați-i să fie artiști, lăsați-i să-I cânte neîncetat singurului Poet adevărat – Făcătorului și Domnului nostru! ■

Tatiana Petrache

¹ Mîrcea Platon, *Deșcolarizarea României. Scopurile, cărțile și arhitecții reformei învățământului românesc*, Editura Ideea Europeană, București 2020.

² Idem.

³ Idem.

Sfânta Teofana Basarab – chip al nevoinței isihaste

† 28 OCTOMBRIE

Unul dintre neajunsurile cu care ne confruntăm noi, românii, este acela de-a nu ne recunoaște propriile valori. Chiar străinii ne-au atras atenția asupra acestei lipse de prețuire a voievozilor vrednici, a românilor care au avut o contribuție însemnată la dăinuirea acestui neam, a mărturisitorilor și mucenicilor care, atât în vremurile mai îndepărtate, cât și în cele mai apropiate nouă, și-au vărsat sângele pentru ca poporul să păstreze vie conștiința eclesiologică. Unii motivează că este pronia lui Dumnezeu ca aceștia să fie uitați în istorie vreme de veacuri. Alții aduc argumentul solid al contextelor nefavorabile unui astfel de eveniment. Poate că există și aici un oarecare temei. Însă rămâne ca și noi să încercăm ușa, să vedem dacă se deschide perspectiva recunoașterii axului identitar, nu să așteptăm să se întâmple ceva din nimic, căci fiecare dintre noi este dator să facă ceva pentru sfinții și eroii abandonați pe nedrept în istoria nescrisă a României. **(S.C.)**

Cu șapte secole în urmă, România avea o cu totul altă configurație geopolitică. Statele feudale se aflau abia la începutul formării lor. Țara Românească, de pildă, încă nu fusese întemeiată, dar erau semne tot mai evidente că românii

nu mai pot rezista separați în contextul politicilor expansioniste ale ungarilor, bizantinilor și tătarilor. Dumnezeu, în pronia Sa, trimisese în sânul acestui popor un bărbat vrednic, oștean desăvârșit și strateg ale cărui calități le admirau

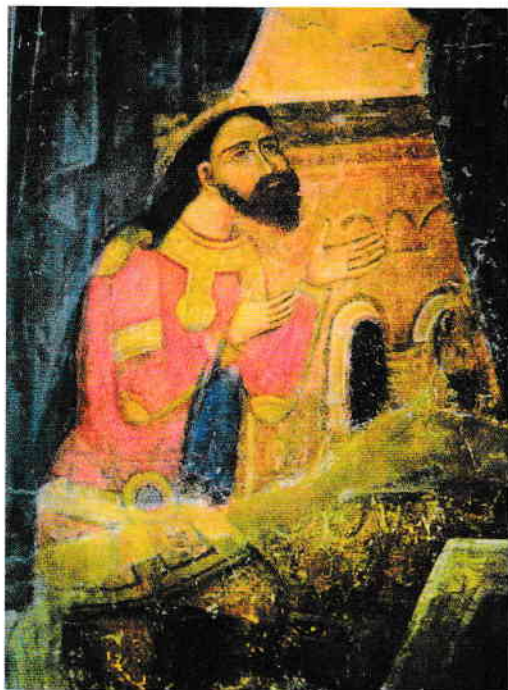
până și adversarii săi politici. Oricât i-ar contesta unii originea astăzi, afirmând că ar fi fost cuman, argumentele pertinente dovedesc că Voievodul Basarab I era român neaoș, iar istoria acestui popor se confruntă periodic cu valurile ideologice ale demitizării.

În jurul anului 1310, voievodul român reușește să creeze o structură statală pe care avea să se fondeze ulterior Principatul Țării Românești. Unifică mai multe voievodate și cnezate din sudul Carpaților și devine conducătorul lor, având titlul de „mare voievod”. Doar un om providențial putea să unifice fără lupte aceste formațiuni statale, care erau deja bine consolidate din punct de vedere politic și economic.

Basarab I, pe care-l întâlnim și cu numele „Negru Vodă”, se căsătorește cu Marghita și are trei copii: Nicolae Alexandru, Teodora și Ruxandra. Dintre aceștia, Teodora este cea care va primi numele Teofana, după tunderea în monahism. Primind o educație aleasă la curtea voievodală, Teodora vorbea cu măsură și înțelepciune. „În toată purtarea ei se vedeau o modestie, o smerenie și o bună-cuviință înrădăcinate în suflet. Vorbea cu sinceritate, fără ifose. Știa să asculte pe interlocutor, să-și expună punctul de vedere cu delicatețe, fără emfază, își argumenta ideile cu o logică imbatabilă, iar discuția cu dânsa era o adevărată bucurie”.¹ Cunoștea mai multe limbi străine: greacă, latină, maghiară. De asemenea, domnița purta cu ușurință discuții în domeniile filozofiei, teologiei sau istoriei. Tatăl său, Basarab I, socotise educația copiilor ca fiind una dintre prioritățile domniei. Ca un conducător vrednic, avea ținte înalte și pentru copiii săi, pe care îi pregătise pentru scaune domnești.

ÎN APĂRAREA DREPTEI CREDINȚE

Astfel, în 1322, voievodul o căsătorește pe Teodora cu prințul Ivan Alexandru, despotul de Lovci, nepot de soră al țarului bulgar Mihail al

Basarab I, întemeietorul Țării Românești (frescă din Biserica Domnească de la Curtea de Argeș)

III-lea Șişman, în timp ce Ruxandra devine soția prințului sârb Ștefan Uroș al III-lea Decianski. Ambii prinți ajung la tronul domnesc – țar al Bulgariei, respectiv cneaz al Serbiei. Teodora înțelege că acest pas este o jertfă pentru poporul român și își asumă căsătoria făcută în scop diplomatic, punând interesul personal în plan secund. O alianță cu țaratul bulgar era vitală în acel moment pentru un stat abia întemeiat, așa cum era Țara Românească.

Cu Ivan Alexandru, care ajunge țar al Bulgariei în 1331, Teodora va avea trei băieți și o fată, dovedindu-se pildă vie de soție și mamă creștină. „Teodora a fost o mamă devotată, care și-a crescut copiii oferindu-le o educație aleasă. Fiind o fire aplecată spre cele duhovnicești, le-a insuflat dragostea de Dumnezeu și de aproapele, i-a învățat să discearnă lucrurile cu smerenie, pregătindu-i astfel pentru dregătoriile